

ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Factors Affecting the Duration of Graduation of Graduate Students,
Phetchaburi Rajabhat University

จิรปริยา จุ้ยแจ่ง

Jirapreya Juyjaeng

นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

Academic Service Officer, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: cha-on1@hotmail.com

Received: 20 May 2021, Revised: 9 July 2021, Accepted: 23 July 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และ 2) หาแนวทางการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าและเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวน 15 คน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีปีการศึกษา 2558 ถึงปีการศึกษา 2562 จำนวน 171 คน รวมทั้งสิ้น 186 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดังสมการในรูปของคะแนนดิบ $Y = -3.662 - 0.378X_1 + 0.586X_2 + 1.814X_3$ นั่นคือ ค่าคงที่ (-3.662) - 0.378 (ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ) + 0.586 (ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์) + 1.814 (ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์) โดยมีอำนาจการทำนาย (R^2) คือ ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($R^2 = 0.901$) (2) ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ($R^2 = 0.881$) และ (3) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($R^2 = 0.894$) 2) แนวทางการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรฯ ควรมีการชี้แจงแนะนำ ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ที่ชัดเจนมีการสอดแทรกเนื้อหาเชิงปฏิบัติจริง และเพิ่มทักษะการใช้สถิติขั้นสูงในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งจัดอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในเนื้อหาตามงานวิจัยอย่างแท้จริงมีเวลามากพอในการให้คำแนะนำ ใส่ใจในการดูแลและติดตามงานของนักศึกษจนสำเร็จการศึกษา

คำสำคัญ : ปัจจัย ระยะเวลาการศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the factors affecting the duration of graduation of graduate students at Phetchaburi Rajabhat University, and 2) find out the guidelines for the efficient education management of the graduate study and graduate students able to complete their studies within duration specified in the program. The quantitative research method was applied in this study. The tool used

for data collection was a questionnaire. The data were collected by studying documents and using the questionnaire. The samples consisted of 16 administrators and instructors involved in graduate study and 230 graduates of Phetchaburi Rajabhat University during the academic years 2015 – 2019. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The content analysis was used for analyzing qualitative data. The research results were as follows: 1) The factors affecting the duration of graduation of Phetchaburi Rajabhat University graduate students were as the following raw score equation: $Y = -3.662 - 0.378X_1 + 0.586X_2 + 1.814X_3$, i.e., a constant (-3.662) - 0.378 (academic resource service) + 0.586 (thesis doing procedure) + 1.814 (thesis advisors), with prediction efficiency (R^2) as follows: (1) academic resource service ($R^2 = 0.901$) (2) thesis doing procedure ($R^2 = 0.881$) and (3) thesis advisors ($R^2 = 0.894$). 2) For the guidelines for education management, thesis doing steps should be clearly and thoroughly explained and advised by the program, the program setting clear duration for conducting the thesis, providing practical content and improving advanced statistical skills in quantitative and qualitative research, as well as providing advisors with actual knowledge and expertise or experience in the content according to the research and having enough time to give advice, pay attention to student contact, and follow up the student's work until graduation.

Keywords : Factors, Study Duration of Graduation, Graduate Students

บทนำ

การจัดการศึกษานั้นต้องยึดหลักเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ หลักสูตรมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนา มหาวชิราวุธ ให้มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในสถานการณ์โลกยุคสารสนเทศ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างแท้จริง

การจัดทำหลักสูตรทุกหลักสูตรมีการระบุนโยบายโครงสร้างหลักสูตร โดยกำหนดแผนการศึกษา กำหนดระยะเวลาการศึกษาใน โครงสร้างหลักสูตร ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก ระยะเวลาการศึกษา 2 ปี แต่ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปี ส่วนระดับดุษฎีบัณฑิต ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี แต่ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 กำหนดระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาโท ให้ใช้ระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ระดับปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาการศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จ ปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา [1]

แม้ว่าจะมีระเบียบกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาไว้อย่างชัดเจน แต่ยังมีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ใช้ระยะเวลา การศึกษาเกินกว่าที่โครงสร้างแผนการศึกษาของหลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล [2] ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งปัจจัยที่มีปัญหามากทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระรองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการ แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และชลภมล สนองคุณ [3] ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราช ภัฏพระนคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้าน สภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ การทำวิจัย ประเภทการศึกษา มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปัจจัยด้านวิชาการและการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มีผลต่อการความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท ควรสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาเฉลี่ย 3 ปีการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การบริหารจัดการหลักสูตร การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ การเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงได้แยกเป็นศึกษาด้านนักศึกษา อาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา และการบริหารจัดการของหลักสูตร ซึ่งปัญหาในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในขณะนี้ พบว่า นักศึกษาจะทำเรื่องขอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ในระยะเวลาที่ใกล้จะพ้นสภาพการศึกษา ก่อให้เกิดการสำเร็จที่ล่าช้าออกไปเนื่องจากเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษานั้น ต้องมีการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ในฐานข้อมูลระดับชาติ (TCI) ซึ่งผลกระทบที่ตามมาจากปัญหาดังกล่าวคือ นักศึกษาจะสำเร็จศึกษาล่าช้ากว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด และจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ปัญหาการวิจัยที่ผู้วิจัยมุ่งค้นหาคำตอบมี 2 ประการใหญ่ ๆ คือ ประการแรก ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และประการที่สอง แนวทางการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวน 16 คน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีปีการศึกษา 2558 ถึงปีการศึกษา 2562 จำนวน 214 คน รวมทั้งสิ้น 230 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวน 15 คน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีปีการศึกษา 2558 ถึงปีการศึกษา 2562 จำนวน 171 คน รวมทั้งสิ้น 186 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา
2. ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร
3. ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
4. ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
5. ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์
6. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตัวแปรตามคือ ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1. นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด
2. นักศึกษาสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรของหน่วยงานและนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามที่ ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามถึงความคิดเห็นที่มีต่อระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ที่เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป

การสร้างเครื่องมือการวิจัย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. นำมายกร่างข้อคำถามต่างๆ ทั้งในแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม สำหรับในแบบสอบถามนั้น จะครอบคลุมทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด

3. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ได้แก่ ผู้ที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2557 และนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของครอนบาค (Coefficient Cronbach Alpha) ซึ่งเครื่องมือวัดที่ดีจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของครอนบาค ไม่ต่ำกว่า 0.7 ซึ่งจากการ นำไปทดลองใช้ในการหาความเชื่อถือได้ของตัวแปรตามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาใช้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของครอนบาค เท่ากับ 0.97 ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. นำเครื่องมือวัดไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) จากแบบสอบถาม จะกำหนดหลักเกณฑ์ของการกำหนดช่วงของคะแนนในการแปลผลความคิดเห็นของผู้ตอบ โดยใช้สูตรในการคำนวณหาช่วงห่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงห่าง} &= \frac{\text{max} - \text{min}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากช่วงห่างดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอนำมากำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความคิดเห็นของผู้ตอบได้ ดังนี้ [4]

4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

สำหรับสถิติเชิงพรรณานำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาจากแบบสอบถามปลายเปิด ที่ได้จากกลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานระดับบัณฑิตศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาทำการสังเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษตามหลักสูตรหรือสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าที่หลักสูตรกำหนด

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กระบวนวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรมีความครบถ้วนเหมาะสมกับสาขาวิชาที่ศึกษา	3.47	0.75	ปานกลาง
2. เนื้อหาวิชาที่ศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	3.51	0.75	มาก
3. การศึกษาในหลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปัญหา	3.57	0.75	มาก
4. การศึกษาในหลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการค้นคว้าและวิจัย	3.61	0.80	มาก
5. การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.48	0.71	ปานกลาง
6. การสอนครอบคลุมทั้งการบรรยาย ค้นคว้าด้วยตนเอง สัมมนากลุ่ม ฝึกปฏิบัติ	3.51	0.74	มาก
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ	3.44	0.74	ปานกลาง
8. ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำวิจัย	3.41	0.70	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.50	0.72	ปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การศึกษาในหลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการค้นคว้าและวิจัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 รองลงมาคือ การศึกษาในหลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปัญหา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 เนื้อหาวิชาที่ศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและการสอนครอบคลุมทั้งการบรรยาย ค้นคว้าด้วยตนเอง สัมมนากลุ่ม ฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41

1.2 ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งศึกษาให้บริการในค้นคว้าที่สะดวกและรวดเร็ว	3.39	0.63	ปานกลาง
2. สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งค้นคว้ามีหนังสือ ตำรา วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างเพียงพอ	3.34	0.69	ปานกลาง
3. การบริการเชื่อมโยงข้อมูลทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันอื่น เพื่อความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า	3.37	0.69	ปานกลาง
4. สาขาวิชามีห้องสำหรับนักศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ผ่านเครือข่ายได้	3.02	0.54	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.28	0.59	ปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งศึกษาให้บริการในการค้นคว้าที่สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 รองลงมา คือ การบริการเชื่อมโยงข้อมูลทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันอื่น เพื่อความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ สาขาวิชามีห้องสำหรับนักศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ผ่านเครือข่ายได้อย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

1.3 ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การให้คำแนะนำในการตัดสินใจเลือกหัวข้อและวิเคราะห์ปัญหาในการทำวิจัย	3.46	0.79	ปานกลาง
2. การกำหนดขอบเขตประชากรมีความชัดเจน	3.53	0.67	มาก
3. การให้คำแนะนำในการเขียนโครงร่างวิจัย	3.51	0.78	มาก
4. ขั้นตอนการเสนอเพื่อขออนุมัติหัวข้อวิจัยไม่ซับซ้อน	3.39	0.75	ปานกลาง
5. การส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการทำวิจัย	3.42	0.73	ปานกลาง
6. การให้คำแนะนำในการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล	3.42	0.73	ปานกลาง
7. การสนับสนุนอุปกรณ์และสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยจากสาขาวิชา	3.38	0.77	ปานกลาง
8. ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากหน่วยงานและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.54	0.70	มาก
9. การส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย	3.38	0.70	ปานกลาง
10. การส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาต่างประเทศ	3.35	0.74	ปานกลาง
11. การเขียนรายงาน อภิปรายผลและเสนอแนะผลการวิจัยที่มีความชัดเจน	3.44	0.66	ปานกลาง
12. ความสามารถในการเสนอเพื่ออธิบายให้กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เข้าใจ	3.46	0.69	ปานกลาง
13. ความขัดแย้งในความคิดเห็นทางวิชาการของผู้วิจัยกับกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย	3.09	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 3 ต่อ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14. คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ศึกษาหรือวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม หรือแก้ไข นอกเหนือจากขอบเขตของการวิจัยตามที่กำหนดไว้ในโครงร่างวิทยานิพนธ์	3.23	0.77	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.40	0.71	ปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากหน่วยงาน และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 รองลงมาคือ การกำหนดขอบเขตประชากรมีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 การให้คำแนะนำในการเขียนโครงร่างวิจัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ความขัดแย้งในความคิดเห็นทางวิชาการของผู้วิจัยกับกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09

1.4 ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การใช้ภาษาในการเขียนรายงานการวิจัยให้กระชับ ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ	3.51	0.69	มาก
2. ความเข้าใจในรูปแบบ วิธีการเขียนบทความ เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	3.41	0.72	ปานกลาง
3. มีความเข้าใจในเทคนิคการเขียนบทความวิชาการที่ดี เพื่อให้ได้รับการตอบรับตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิจัย	3.38	0.72	ปานกลาง
4. วารสารวิชาการ เพื่อการเผยแพร่บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษามี หลากหลายให้เลือกเพื่อลงเผยแพร่ผลงานวิจัย	3.39	0.77	ปานกลาง
5. การจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย ในแต่ละปีการศึกษาที่มีหลายสถาบัน และมีจำนวน ครั้งมากเพียงพอ	3.25	0.75	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.39	0.70	ปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การใช้ภาษาในการเขียนรายงานการวิจัยให้กระชับ ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 รองลงมาคือ การกำหนดขอบเขตประชากรมีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 การให้คำแนะนำในการเขียนโครงร่างวิจัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ความขัดแย้งในความคิดเห็นทางวิชาการของผู้วิจัยกับกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09

1.5 ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเข้าใจในปรัชญาของหลักสูตร	3.63	0.83	มาก
2. ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.73	0.85	มาก
3. ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามแผนการเรียนของหลักสูตรและเป็นการสนับสนุนการทำวิจัย	3.71	0.81	มาก
4. กำหนดเป้าหมาย/ขอบเขตในการให้คำปรึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาเป็นหลัก	3.67	0.84	มาก
5. ความรู้ความชำนาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	3.74	0.86	มาก
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยได้โดยอิสระ	3.74	0.86	มาก
7. การให้คำปรึกษาแนะนำขั้นตอนการเขียนหัวข้อและการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย	3.73	0.84	มาก
8. การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และแนะนำด้านสถิติและวิธีวิจัย	3.64	0.86	มาก
9. แนะนำแหล่งนำเสนอ/ตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลงานเป็นรูปธรรม	3.62	0.84	มาก
10. แนะนำแนวทางการเพิ่มทุนประสบการณ์ด้านวิชาการและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาที่ศึกษา	3.64	0.85	มาก
11. สามารถแนะนำแหล่งทุนในการวิจัยเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิจัย	3.27	0.96	ปานกลาง
12. เร่งรัดให้นักศึกษาในความดูแลสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด	3.66	0.89	มาก
13. การให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์	3.74	0.84	มาก
เฉลี่ย	3.66	0.83	มาก

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ความรู้ความชำนาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยได้โดยอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาแนะนำขั้นตอนการเขียนหัวข้อและการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย และความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามแผนการเรียนของหลักสูตรและเป็นการสนับสนุนการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ สามารถแนะนำแหล่งทุนในการวิจัยเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.50	0.72	ปานกลาง
ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ	3.28	0.59	ปานกลาง
ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์	3.40	0.71	ปานกลาง
ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์	3.39	0.70	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	3.66	0.83	มาก
เฉลี่ย	3.44	0.69	ปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของปัจจัยในแต่ละด้านที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ทั้ง 5 ด้านแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ส่วนใหญ่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด คือ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตารางที่ 7 ค่าการถดถอยของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตัวแปร	b	Beta	t	Sig.	Multiple R	R ²
ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ (x_2)	-0.586	-0.263	-3.335	0.001	0.939	0.881
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (x_3)	1.814	0.968	8.544	0.000	0.946	0.894
ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ (x_1)	0.378	0.237	3.493	0.001	0.949	0.901
ค่าคงที่	-3.662					

จากตารางที่ 7 จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยใช้ตัวแปร คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี คือ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยแสดงสมการ ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$$

โดย Y = ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

a = ค่าคงที่

b₁ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

b₂ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

b₃ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

x₁ = ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

x₂ = ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

x_3 = ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$Y = -3.662 - 0.378x_1 + 0.586x_2 + 1.814x_3$$

นั่นคือ ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี = $-3.662 - 0.378$ (ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ) + 0.378 (ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์) + 1.814 (ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

3. แนวทางการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ควรมีเนื้อหาวิชาเชิงปฏิบัติที่สอดคล้องกับเนื้อหาจริงให้มากที่สุดและเพิ่มทักษะการใช้สถิติขั้นสูงในการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการปรับปรุงกิจกรรมการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ให้นักศึกษาสามารถสร้าง/พัฒนากระบวนการวิจัยได้อย่างเป็นรูปธรรม และผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา และมีประสบการณ์ตรง

3.2 ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ควรมีแหล่งค้นคว้าด้านเทคโนโลยีที่มากขึ้น และมีระบบ Internet, Google scholar, Thailis ให้ใช้งาน มีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ และมีเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นและแหล่งข้อมูลต่างๆ ของห้องสมุด

3.3 ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

หลักสูตรฯ ควรมีการชี้แจง แนะนำ ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ที่ชัดเจน มีคลินิกให้คำปรึกษาที่มีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเป็นผู้ดูแลคลินิก มุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้เข้าใจแนวทางการทำวิจัย มีการกำกับติดตาม และการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (work shop) เพื่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์

3.4 ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์

ควรมีให้ทางเลือกหลากหลายและให้เลือกว่าจะเสนอผลงานโดยลงวารสารหรือจัดประชุมวิชาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรมีการส่งเสริมแหล่งเสนอผลงานให้นักศึกษาประสานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ ควรมีการนำเสนอเป็นระยะตั้งแต่เริ่มดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการ และมหาวิทยาลัยควรปรับกระบวนการในการนำเสนอสถานเพื่ออนุมัติจบหลักสูตรให้ชัดเจน และใช้เวลาให้น้อยลง

3.5 ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ควรจัดอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้/ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในเนื้อหาตามงานวิจัยอย่างแท้จริง มีเวลาพอในการให้คำแนะนำ ใส่ใจในการดูแลและติดตามงานของนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา ดังนั้นควรมีช่องทางให้นักศึกษาสามารถติดต่ออาจารย์ได้สะดวกอาจเป็นการปรึกษาทางโทรศัพท์ ทาง line หรือทางอีเมล เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรหรือสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าที่หลักสูตรกำหนด

1.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าการศึกษาในหลักสูตร

การเพิ่มความสามารถในการค้นคว้าและวิจัยเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลก รัตน์ โศทร- สุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล [2] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีปัญหา 5 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา/การศึกษานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมเป็นปัจจัยที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีปัญหามากที่สุด คือ การศึกษาในหลักสูตรช่วยเพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา รองลงมาคือ การสอนครอบคลุมทั้งการบรรยาย ค้นคว้าด้วยตนเอง สัมมนา กลุ่ม ฝึกปฏิบัติการศึกษาในหลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการค้นคว้าและวิจัย และปัจจัยที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่า สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งศึกษาให้บริการในค้นคว้าที่สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิลก รัตน์ โศทรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล [2] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งศึกษาให้บริการในค้นคว้าที่สะดวกและรวดเร็ว อยู่ในระดับปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ สำนักวิทยบริการ (ห้องสมุด) และแหล่งค้นคว้ามีหนังสือ ตำราวารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างเพียงพอ และปัจจัยที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ สาขาวิชาที่มีห้องสำหรับนักศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ผ่านเครือข่ายได้อย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ แก้วสมบุญ ทรจธรรม ธีระกุล เสาวนีย์ แสงสีดา และศศิธร ติใหญ่ [5] ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการนั้น คณะหรือสาขาวิชา ไม่ได้จัดเตรียมห้องสำหรับให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูล นอกเหนือจากสำนักหอสมุด

1.3 ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากหน่วยงานและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดาชาอินทร์ และคณะ [6] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีผลมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การเขียนวิทยานิพนธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับผลปัจจัยมีผลมาก ส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลองหรือการฝึกปฏิบัติและการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปัจจัยมีผลปานกลาง

1.4 ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้ภาษาในการเขียนรายงานการวิจัยให้กระชับ ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิลก รัตน์ โศทรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล [2] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การใช้ภาษาในการเขียนรายงานการวิจัยให้กระชับ ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ อยู่ในระดับปัจจัย

ที่เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ความเข้าใจในรูปแบบ วิธีการเขียนบทความ เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ส่วนปัจจัยที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ การจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย ในแต่ละปีการศึกษาที่มีหลายสถาบัน และมีจำนวนครั้งมากเพียงพอ

1.5 ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า การให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ความรู้ความชำนาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยได้โดยอิสระ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา ซาอินทร์ และคณะ [6] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรผลปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลปัจจัยที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานและตีพิมพ์บัณฑิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลภมล สอนองคุณ [3] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ การทำวิจัยประเภทการศึกษา มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปัจจัยด้านวิชาการและการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีผลต่อการความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มี 6 ปัจจัย คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สภาพการเงิน และประสบการณ์ในการทำวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ และคณะ [5] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า จากปัจจัยทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต 2) ด้านความรู้ในการทำวิจัย 3) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย 4) ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร 5) ด้านขั้นตอน/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ 6) ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุพันธ์ [7] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ ของนิสิตบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านผู้เรียน 2) ปัจจัยด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย 3) ปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอน 4) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต และปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 3 ด้านคือ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจัยทั้งสามด้าน มีผลกระทบอย่างมาก เช่น นักศึกษาขาดทักษะในการสืบค้นข้อมูล ขาดทักษะการประมวลความรู้ในการหาโจทย์ปัญหาส่งผลให้การเขียนโครงร่าง และการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด รวมถึงความพร้อมของอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนักศึกษา และการขาดติดต่อกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และการติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล [2] ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ทั้ง 5 ด้าน ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรให้ความสนใจและพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

1. การบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารควรมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา และมีประสบการณ์ตรงในการบริหารจัดการในสาขาวิชา และมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาไปในแนวทางเดียวกัน
2. การบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ควรมีแหล่งค้นคว้าด้านเทคโนโลยีที่มากขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการเพิ่มแหล่งค้นคว้าที่เอื้อต่อการค้นคว้า สนับสนุนให้ใช้แหล่งบริการค้นคว้าตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา และแนะนำแหล่งค้นคว้าทางวิชาการกับนักศึกษา ควรปรับปรุงระบบ Internet, Google scholar, Thailis ให้ใช้งานและมีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น
3. การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรฯ ควรมีการกำหนดขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และมีการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ที่ชัดเจน
4. การเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ ควรมีให้ทางเลือกหลากหลายและให้เลือกว่าจะเสนอผลงานโดยลงวารสารหรือจัดประชุมวิชาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรมีการส่งเสริมแหล่งเสนอผลงานให้นักศึกษาประสานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์
5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรมีการให้คำแนะนำและดูแลนักศึกษา ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การเขียนเค้าโครงการสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งการสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยที่เจาะลึกเฉพาะคณะหรือสาขาวิชา และศึกษาจากความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยตรง
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ; 2560.
- [2] ดิลกรัตน์ โศตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2555; 5(3): 17-27.
- [3] ชลภมล สนองคุณ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; 2548.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น; 2543.
- [5] วันวิสาข์ แก้วสมบุญ, ทรงธรรม ธีระกุล, เสาวนีย์ แสงสีดา และศศิธร ดีใหญ่. ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: หน่วยวิจัยสถาบันบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ; 2557.
- [6] ชนิดา ชาวอินทร์ ทักษิณศรณ์ ตาละลักษมณ์ รศกมลรัตน์ ใจไวยัธนา และอรุณี พลภักดี. ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. โครงการพัฒนานักวิจัยใหม่ วิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2555.
- [7] ศศิธร สุพันธ์. ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา รัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา 2561; 7(1): 198-203.